

Metodická podpora

INSPIRATIVNÍ LEKCE PRO PRÁCI VE ČTENÁŘSKÝCH KLUBECH

Mary Nortonová – Pidilidi

Cílová skupina: čtenáři 8–11 let

Cíl lekce:

- děti hledají v textu jednoduché informace (zvedají ruku na slyšené slovo, podtrhávají v textu hledaná slova), vytvoří papírovou koláž z nabídnutých obrázků tak, aby odpovídala popisu v textu

- rozvíjejí příběh podle své fantazie „Co by se stalo, kdyby...“, diskutují o tom, zda se liší vnímání dětí a vnímání dospělých lidí, proč může být rozdílné...?

Práce s knihou může být rozdělena do dvou částí či dvou lekcí.

První část lekce

Pomůcky:

- nakopírovaný text (do čtyřčlenných skupinek) – Pidilidi, 1. vyd. str. 15
- vystříhané obrázky k vytvoření koláže, nůžky, papír s načrtnutým rohem místnosti, lepidlo
- kartičky, tužky
- drobné předměty pro motivační hru (viz dále)

Stručný obsah knihy:

Kam se poděl Katčín háček? Paní Květová možná zná odpověď na otázku, kam se ztrácejí drobné věci z domácnosti. Vždyť si Katka přesně pamatuje, kam naposledy háček položila. Vyprávění paní Květové nás zavede do tajného světa maličkých lidiček. Žijí z „půjčování“ si věcí z našich domovů. Setkání s námi lidmi se ale pečlivě vyhýbají, a vědí proč!

Aktivity před čtením

Motivační hra

„Kimovka“ – děti mají před sebou kartičku a tužku. Sedí v kruhu, uprostřed pod šátkem je několik předmětů. Po odkrytí šátku děti pozorují půl minuty rozložené předměty – drobnosti z domácnosti, malé hračky – většina předmětů se bude vyskytovat v následujícím příběhu (krabička od zápalek, háček, špendlík s barevnou hlavičkou, piják, šachová figurka koně, náprstek, nůžky z manikúry, malý hřebínek, svíčka, brambora, poštovní známka, malá krabička na šperky). Potom se děti otočí, já uberu jednu věc z rozložených předmětů. Děti opět po dobu půl minuty pozorují předměty, na kartičku potom každý zapíše, který předmět se ztratil.

Rozhovor před četbou

Ztratila se vám někdy nějaká věc, i když jste přesně věděli, kam jste ji naposledy položili?

Děti krátce vyprávějí, co ztratily.

Katce se ztratil háček. Paní Květová ví, kde by mohl být. Ví o jednom skrytém světě. Zeptáme se dětí, jaký svět to může být? Po několika názorech jim ukážeme obálku knihy, pravděpodobně se všichni shodnou na tom, že se bude jednat o nějaké drobné bytosti.

„Přečtu vám kousek vyprávění, o rodině, kterou Katka nikdy neviděla.“

Aktivity při čtení

Úkol č. 1

Poslouchejte, jak se jmenují postavy z vyprávění. Kdo uslyší jméno malé holčičky, její maminky a jejího tatínka, vždycky zvedne ruku. Zkuste si jména zapamatovat.

Děti sedí v kruhu, poslouchají, zvedají ruku, když uslyší jméno.

Před dalším úkolem si zopakujeme, jak se jmenovali různí členové rodin Pidilidí.

Úkol č. 2

Pokračujeme v četbě. Ve chvíli, kdy je v knize popsáno, jak vypadá pokoj Pidilidí, vyzveme děti, aby zavřely oči a představovaly si pokojíček.

Děti pracují ve 3 – 4členných skupinách.

Jak to u Arielky doma vypadalo? Zkusíme si vytvořit jejich pokoj. Děti říkají, co si pamatují z četby, jak si pokoj představují.

Děti dostanou část textu (str. 14 – Arielka došla do komory... až po ...z šachové figurky koně). Vyzveme je, aby podtrhly v textu názvy všech předmětů, které měla rodina ve svém obývacím pokoji. Následně jim nabídneme obrázky předmětů, dáme pastelky a vyzveme je, aby vytvořily Arielky pokoj.

Můžeme jim dát na lístečku napsané zadání: „Vyber z nabídnutých obrázků předměty z textu a nalep je na papír tak, abys vytvořil obrázek jejich pokoje. Porovnej si svůj obrázek s textem.“

(Potřeba jsou různé vystříhané obrázky k nalepení – mezi nimi – otevřená krabice na šperky, známky s královnou Viktorií, obrázek krbu, kulatý stůl s červenou látkou, skříňka z krabiček od zápalek – tyto obrázky je možné vytisknout z internetu, některý z předmětů by mohl chybět, děti ho samy dokreslí).

Hotové obrázky můžeme porovnat s ilustrací v knížce, hledat v ilustraci další předměty, které v přečteném textu nebyly, dočetli bychom se o nich dále).

Úkol č. 3

Uvažujte ve skupinkách, jak lidičky z příběhu vypadají, jak jsou asi velcí, z čeho tak usuzuješ?

Druhá část lekce – po přestávce nebo při příštím setkání

Společně shrneme, co jsme se dosud o lidičkách dozvěděli.

Řízené čtení

Pokračujeme další částí knihy:

Jednou odešel tatínek Lusk opět vypůjčovat do domu. Dlouho se nevracel, Henrieta měla obavu, že se mu přihodilo něco zlého. Pak uslyšely na chodbě šramot a otec vešel. Vypadal velmi zničeně. Rodiče poslali Arielku spát. Lusk se potom pustil do vyprávění:

„A teď, Lusku,“ řekla Henrieta, když osaměli, „co se stalo?“

Lusk se na ni nešťastně podíval. „Viděli mě.“

Henrieta se zachytila Copak to nestačí? (str. 24 uprostřed)

„Jak to bylo? Kdo tě viděl?“

„Jeden chlapec,“ řekl Lusk.

„Kdo?“ podivila se Henrieta (str. 24 dole a dál)

„Prosím, tady ho máš.“ (str. 28 první třetina stránky)

Čtení prokládáme průběžně otázkami k textu (Proč byla Henrieta bílá jako stěna? Co to je u pidilidí „půjčování“? Proč nedokázal Lusk slézt ze záclony dolů? Chytil chlapec Luska?)

Po dočtení ukážeme dětem ilustraci – str. 25

Aktivity po čtení

Úkol č. 4

Jak může příběh pokračovat?

Můžeme dětem po jejich návrzích pomoci následujícími otázkami, které napíšeme na flip.

Co by se stalo, kdyby...

- kdyby chlapec nikomu neprozradil své tajemství o setkání s Luckem

- kdyby chlapec o setkání vyprávěl dospělé osobě
- kdyby dospělí odhalili chlapcovo tajemství
- kdybys potkal – potkala Arielku ty

Děti rozvíjejí příběh podle své fantazie.

Každé dítě si jednu otázku vybere a metodou volného psaní dokončí příběh (5 minut píše, v následujících 5 -10 minutách si děti mohou texty navzájem přečíst ve dvojicích, poprosíme děti, aby některé texty doporučily k přečtení pro všechny; čtení textu pro druhé není povinné).

Na závěr si můžeme povídat o tom, zda také máme svá malá tajemství nebo malé poklady, které nikomu neprozradíme, které nás těší.

Zpracovala podle knihy M. Nortnové Pidilidi (Albatros, 2006) Hana Svobodová,
regionální koordinátorka pro kluby ve Slaném.